

“Málokterá schopnost člověka je tak samozřejmá – a zároveň tajuplná – jako je schopnost dítěte naučit se jazyk a tímto jazykem komunikovat“.
I. Bytešníková

Předškolní věk je specifický zdokonalováním řečových schopností. Rozvíjí se nejen slovní zásoba, ale zároveň dochází ke zkvalitňování gramatických pravidel. Osvojení řeči má nezastupitelný vliv na rozvoj myšlení, paměti, vnitřní řeči, ovlivňuje kvalitu poznávání a učení. Řeč má ale i své nezastupitelné postavení v rámci socializace. Slouží k dorozumění, k vytváření sociálních vztahů s vrstevníky, má dopad na postavení ve skupině a zároveň na vnímání jedince druhými.

Orientační vývoj výslovnosti hlásek:

- **do 2,5 let**
P, B, M, T, D, N, J a samohlásky
- **do 3, 5 let:**
V, F, H, CH, (K, G) jsou individuální, ale fixování by mělo proběhnout do 6. roku
- **do 4,5 let:**
měkčení, Ď, Ť, Ň a zvládá T, D, N, L
- **po 5 roce:**
Č, Š, Ž
- **do 6 let:**
C, S, Z, R,
- **do 7 let:**
Ř, diferenciacie CSZ a ČŠŽ

Vývoj řeči dítěte v předškolním věku

U dětí se může vyskytovat ve vývoji řeči prudká akcelerace i období latence. Jednotlivá stádia však nemohou být vynechána, avšak délka jejich trvání může být velmi rozličná a je vždy zcela individuální.

Od 1,5 roku do 2,5 let:

Toto období se vyznačuje věkem prvních otázek: **Co je to? Kdo je to?**. Jednoslovné věty nahrazují věty dvouslovné, gramaticky nedokonalé. Dítě rádo napodobuje dospělé, avšak si stále samo opakuje slova a hraje si se slovy. V dalších stádiích poté dochází k rychlému nejen kvalitativnímu, ale i kvantitativnímu zdokonalování.

Od 2,5 let do 3,5 let:

Řeč dítěte prudce eskaluje, dítě pomocí řeči dosahuje určitých cílů, usměřuje své okolí a rádo komunikuje. V tomto období narůstá slovní zásoba zhruba na 1000 slov, aktivně umí užívat více jak 300 z nich.

Velmi důležitého stádia dosahuje kolem tří let. Dítě již zobecňuje slova a nastává období věku druhých otázek: **Proč? Kdy?**. V řeči používá víceslovné věty.

Po třetím roce dochází k častému užívání jednotného čísla "Já = jáství". Až poté nastupuje množné číslo.

Dítě si postupně osvojuje gramatickou stavbu vět.

Do 4,5 let:

Nástup období intelektualizace řeči, kdy je dítě již schopno vyjádřit své myšlenky obsahově správně. Dochází k rozšiřování slovní zásoby a prohlubování obsahu slov. Dítě se rozvíjí po rozumové stránce a zároveň zkvalitňuje své jazykové schopnosti.

Před nástupem do ZŠ:

U dítěte předškolního věku dochází k velkému rozvoji komunikačních dovedností. V tomto období nastupuje u dítěte fixování řeči, jeho řeč zcela odpovídá řeči dospělých. Dítě již samostatně sděluje své myšlenky, je schopno porozumět slyšenému. Slovní zásoba se neustále rozšiřuje, což napomáhá ke zvýšení komunikačních možností. Před nástupem do školy by dítě mělo znát okolo 3000 slov.

V rámci předškolního vzdělávání je potřeba zlepšovat schopnosti slovního vyjadřování, vyprávění, samostatnosti v komunikaci a u starších dětí i vytváření schopnosti zvládat dialogové situace a roli komunikačního partnera. Velikost slovní zásoby neustále roste po celou dobu, co je člověk schopen přijímat nové informace, tedy téměř po celý svůj život.

Tento materiál vznikl za podpory místní akční skupiny
NAD ORLICÍ, o. p. s. v rámci projektu MAP
pro ORP Vysoké Mýto II číslo
CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009710

VÝVOJ ŘEČI U PŘEDŠKOLNÍCH DĚTÍ

Rozvoj slovní zásoby v závislosti na věku

1 rok
5-7 slov

1,5 roku
70 slov

2 roky
270 – 300 slov

2,5 roku
350 – 450 slov

3 roky
1000 slov

3,5 roku
1200 slov

4 roky
1500 slov

5 let
2000 slov

6 let
2500 – 3000
slov

NAD
ORLICÍ
o.p.s.

Zpracovala:
Mgr. Veronika Držmíšková

